

Hanketyöllä vesienhoitoa edistämässä

Heidi Valta, vesistöasiantuntija
Itä-Suomen elinvoimakeskus

1.7.2026

Mitä on vesienhoito?

Entä vesienhoidon edistäminen?

- Vesienhoidon tavoitteena on turvata ja saavuttaa **pinta- ja pohjavesien vähintään hyvä tila.**
 - Pohjautuu EU:n vesipuitedirektiiviin vuodelta 2000
- **Vesienhoitosuunnitelmissa** ja niihin sisältyvissä **toimenpideohjelmissa** kerrotaan, mitä toimia tarvitaan vesien hyvän tilan saavuttamiseksi.
- Nyt on meneillään kolmas vesienhoitokausi 2022-2027
- **Edistämistyössä** toteutetaan toimenpiteitä käytännössä

EU:n vesipuitedirektiivi (2000/60/EY)

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)

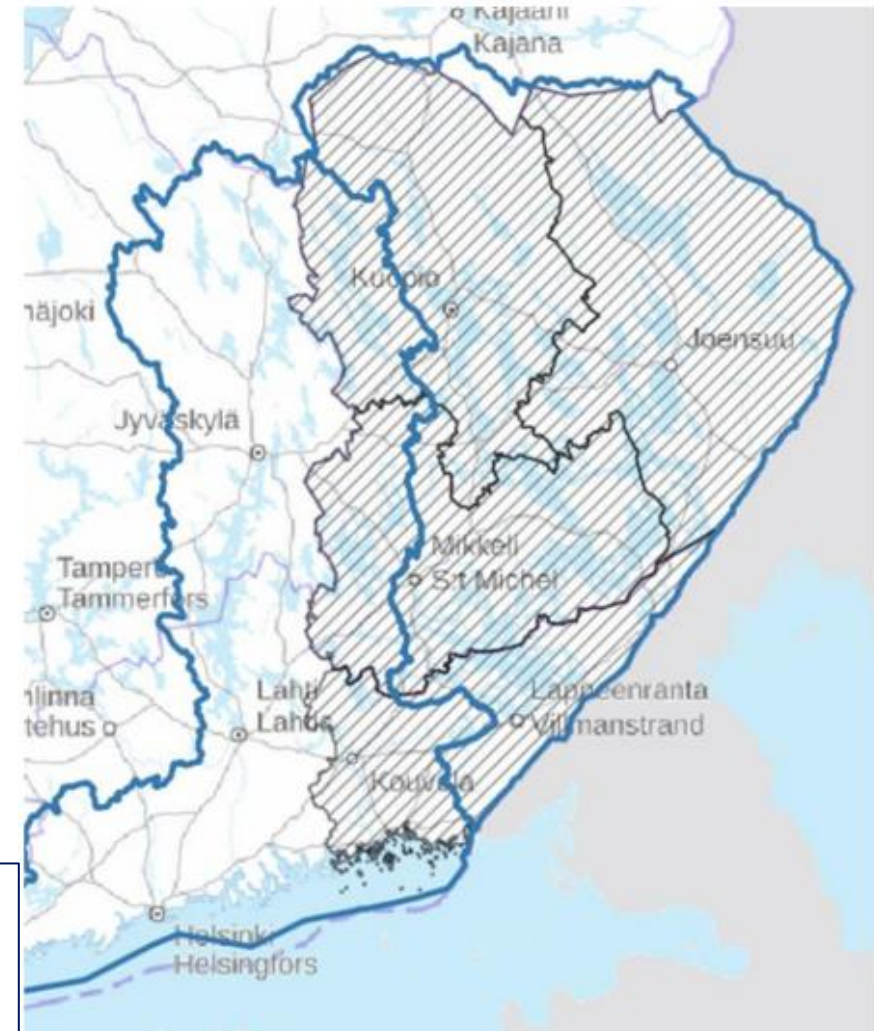
Vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat

Toimenpiteiden toteutus monialaisesti

- Lakisääteiset eli perustoimenpiteet
- Vapaaehtoiset eli täydentävät toimenpiteet

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen toiminta-alue

- Vesienhoidon edistämistehtävät
- Pintavedet:
 - Pohjois-Karjala (Tiina Käki),
 - Pohjois-Savo (Kaisa Anttila),
 - Etelä-Savo (Heidi Valta),
 - Kaakkois-Suomi (väl. Kaisa Anttila)
- Pohjavedet:
 - Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo (Tiina Käki),
 - Etelä-Savo ja Kaakkois-Suomi (Heidi Valta)
- Hanketyö: ohjaus, neuvonta, rahoitus
- Viestintä

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen toimialue
vesienhoidon edistämistehtävissä
(viivoitettu alue)

Vesienhoidon avustus

Kuva: Mervi Ukkonen

- Tarkoitettu yleishyödyllisiin hankkeisiin, joilla muun muassa
 - edistetään vesistöjen hyvää tilaa
 - turvataan luonnon monimuotoisuutta
 - vähennetään tulva- ja kuivuusriskejä
- Ensisijaisia ovat konkreettiset, pinta- ja pohjavesien tilaa parantavat hankkeet **vesistöissä ja valuma-alueilla**
- Tukea suunnataan erityisesti **hyvää huonommassa ekologisessa tilassa** olevien pinta- ja pohjavesien tilan parantamiseen tai vesiin, joiden **tilan säilymiseen kohdistuu riski**

Vesienhoidon avustuksen määrä ja kesto

- Avustus **pääsääntöisesti enintään 50 %** hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista
 - **Vesistöissä tehtävät kunnostustyöt** (hoito- ja poistokalastus, vesikasvien poisto, ruoppaus)
 - **Valuma-alueella tehtävät kunnostustyöt** (kosteikot, laskeutusaltaat, virtaaman hidastimet, ym.)
- Avustus voi olla poikkeustapauksissa myös tätä suurempi
 - Monitavoitteiset ja monimuotoisuutta edistävät hankkeet
- Hakijan tulee olla **esimerkiksi rekisteröitynyt yhdistys, vesialueen osakaskunta, kalatalousalue, vesilain mukainen yhteisö, kunta tai yritys.**
- Avustus myönnetään 3 vuodeksi kerrallaan, jona aikana hanke on toteutettava
- Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen

Mitä arvioidaan hankkeita rahoittaessa?

Hankkeen
vaikuttavuutta vesistöön

Vesistön ekologinen
tila?
Onko riskissä oleva
vesistö?

Onko rahoitus/
omarahoitusosuus
kunnossa?

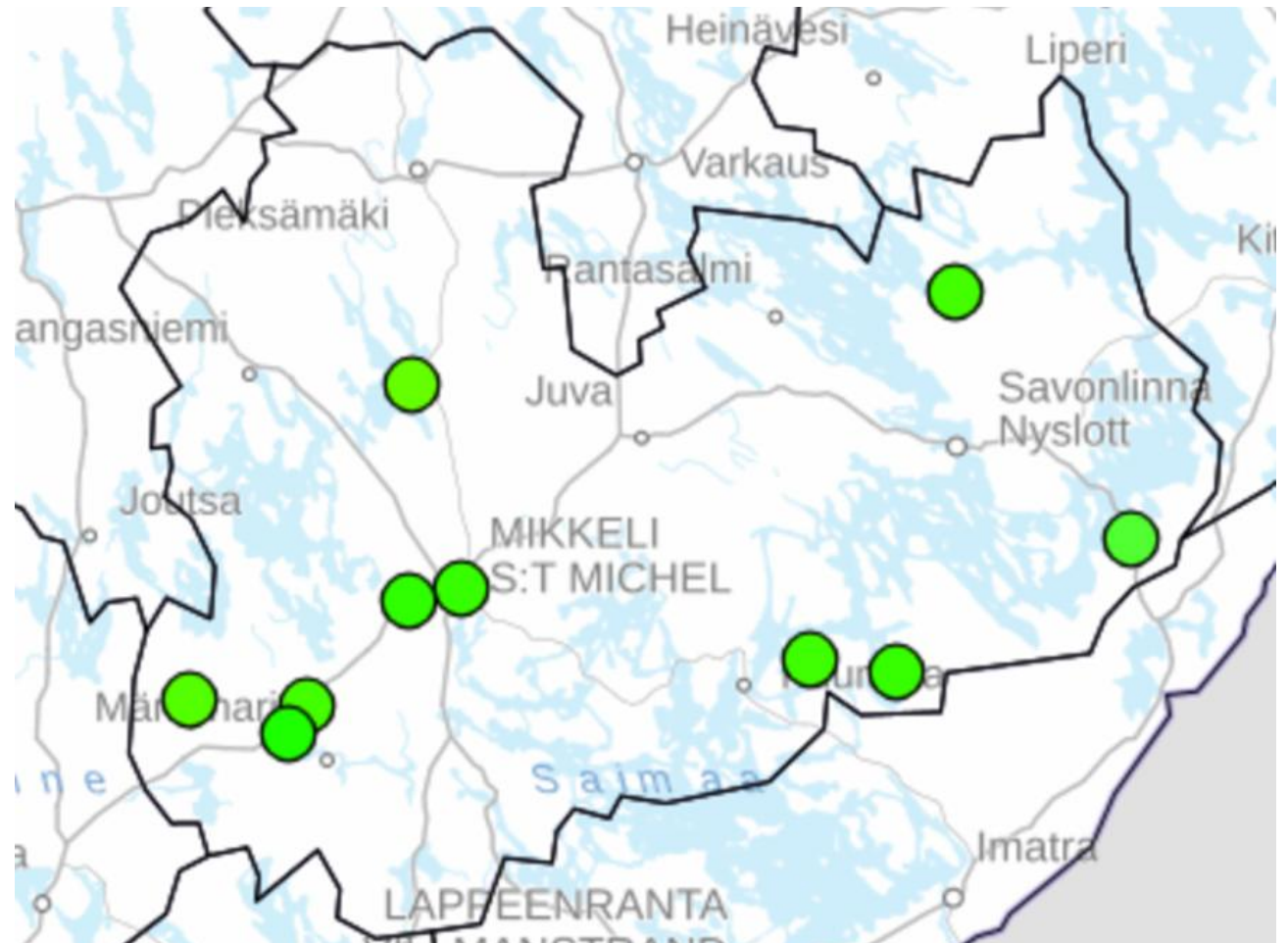
Jos hanke sisältää
talkootyötä, onko
talkootyöt suunniteltu?

Onko hankkeen
kustannukset
kohtuulliset
saavutettaviin hyötyihin
nähten?

Hankkeiden arvioiminen
koko Itä-Suomen
elinvoimakeskuksen
alueella, priorisointi

Käynnissä olevat vesienhoitohankkeet Etelä-Savossa

- Pintavesiin liittyviä hankkeita on käynnissä 10 kpl ja pohjavesien hankkeita 3 kpl (rahoitettu vesien ja merenhoidon avustuksella)

Etelä-Savon vesienhoitohankkeet: onnistumiset

(Hankkeiden raportointi 2025)

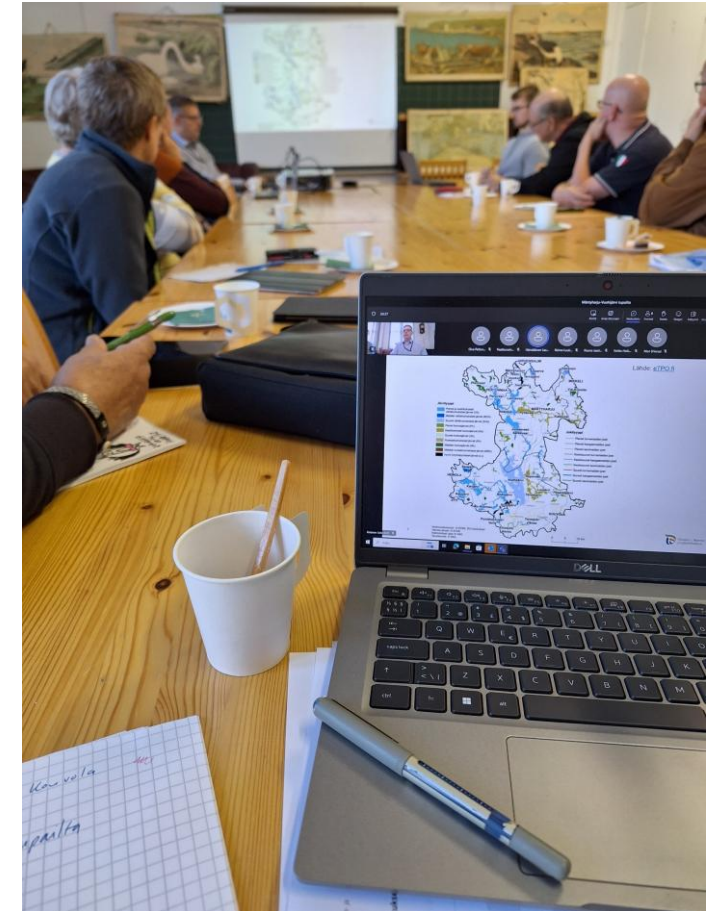
- **Yhteistyön lisääntyminen alueella:**
 - tuottaa pitkäaikaisia hyötyjä vesienhoidossa sekä helpottaa uusien hankkeiden aloitusta
 - yhteistyö auttaa jakamaan osaamista, vähentämään yksittäisten ihmisten kuormitusta
 - Vahvat verkostot mahdollistavat laajempien ja vaikuttavampien hankekokonaisuuksien suunnittelun ja toteutuksen pitkällä aikavälillä
- **Uusia hakijoita**
- **Välirahoituksen** saaminen kunnalta mahdollistanut hankkeen aloittamisen
- Aktiivinen, avoin ja suunnitelmallinen **viestintä** lisää hankkeen hyväksyttävyyttä
- **Realistinen resurssien arviointi ja yhteistyö kuntien tai rahoittajien kanssa parantavat hankkeen onnistumista.**

Etelä-Savon vesienhoitohankkeet: haasteet

- **Laajat hankkeet** etenevät vaiheittain ja vaativat usean vuoden toteutusajan, mikä lisää viivästymisriskiä
- **Luonnonolosuhteiden vaikutus:** vedenpinnan vaihtelut ja sääolosuhteet voivat estää toimenpiteiden toteutuksen suunnitellulla hetkellä
- **Osaavan työvoiman puute:** niittourakoitsijoiden, ammattikalastajien, suunnittelijoiden ja toimijoiden puute vaikeuttaa aikataulutusta ja hankkeiden toteutusta.
- **Epätarkat kustannusarviot:** liian optimistiset tai epätarkat budjetit aiheuttavat epävarmuutta toteutusvaiheessa
- **Omarahoitusosuuden kattaminen**

Etelä-Savon vesienhoitohankkeet: riskien ennakointi

- Riskit voidaan hallita tehokkaasti jo hankkeen suunnitteluvaiheessa **ennakkoneuvottelujen** avulla
- **Hankkeen pilkkominen** vaiheisiin ja välitavoitteiden asettaminen helpottaa etenemisen seurantaa ja joustavaa reagointia
- **Omarahoituksen riittävyys ja maksatusviiveisiin** varautuminen ovat tärkeitä taloudellisia riskienhallinnan osa-alueita.

Kunnostajan karttapalvelu

Näin käytät karttapalvelua

Tietoa kunnostussuunnittelun tueksi

Tallenna kunnostustoimenpide

Kunnostustoimenpiteet

Tallenna seurantatoimenpide

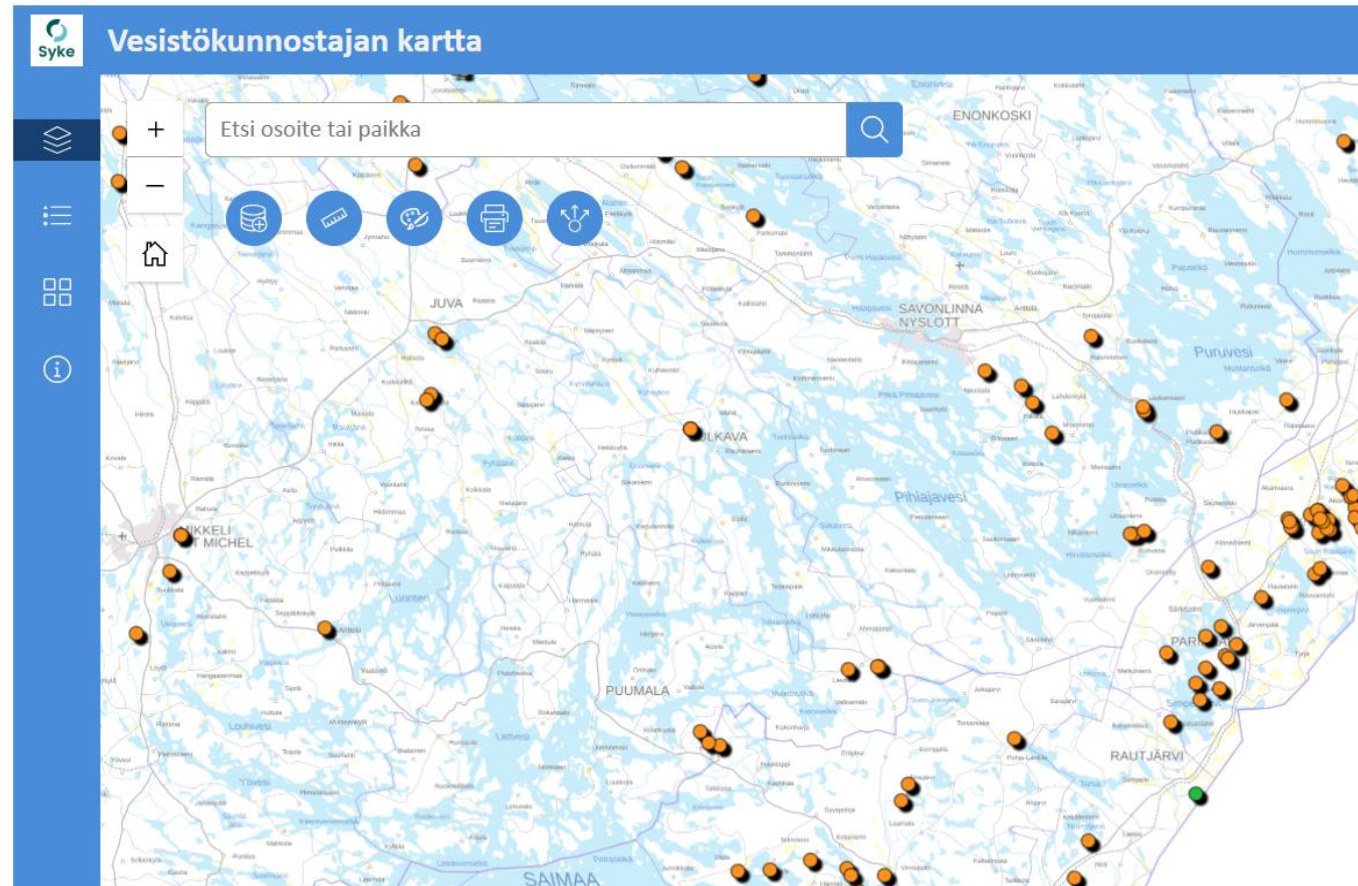
Seuranta

Kunnostus kannattaa

[Vesistökunnostajan kartalla](#) voit tarkastella palveluun tallennettuja vesistökunnostus- ja seurantatoimenpiteitä sekä niistä annettuja lisätietoja. Tältä sivulta löydät myös keskeisiä tausta-aineistoja suunnittelun tueksi.

Vinkkejä karttaohjelman käyttöön: Klikkaamalla Vesistökunnostajan kartta -linkkiä saat avattua kartan koko näytölle. Huomaathan, että osa aineistoista tulee näkyviin vasta, kun zoomaat lähemmäs kartalla. Yksittäistä kartalla näkyvää pistettä klikkaamalla saatat saada näkyviin useampia samalle kohteelle tallennettuna kunnostustoimenpiteitä. Pääset selaamaan niitä painamalla sinisessä palkissa näkyvää kolmiota.

Vesistöjä kunnostamalla ja vesiensuojelua tehostamalla voidaan vaikuttaa vesien tilaan, luonnon monimuotoisuuteen sekä vesistöjen virkistyskäyttämömahdollisuuksiin. Kunnostuksilla voi olla useita hyödynsajia ja pienilläkin toimilla on merkitystä. Esimerkiksi hoitokalastuksella voi parhaimmillaan olla positiivisia

Vesien ja merenhoidon avustushaku

15.9.-30.10.2026

Elinvoimakeskusten vesienhoidon edistämistehtävät: viestintä

Aurinkoiset terveiset uutiskirjeen toimituksesta!

Viime uutiskirjeen gallupin mukaan verkostolaiset viettävät talvipäivääns mielellään kalastaen ja jäällä liikkuen. Muistathan kuitenkin liikkua jäällä varovasti - turvallinen retki onnistuu, kun seuraa jäätilannetta ja varustautuu oikein. Vielä saadaan kuitenkin odotella kuvan kaltaisia potkutteluksia kevyämmälle. Aurinko jo kuitenkin lämmittää niin jäällä kuin metsäreitilläkin, ja mikä narsista valoa riittää riittävä iltapäivään.

- Etelä-Savon vesienhoitoverkoston **uutiskirje laajenee syksyllä** koko Itä-Suomen elinvoimakeskusten alueelle
- Uutiskirjeessä kerrotaan esim. vesienhoidon ajankohtaisista asioista, hankkeista, koulutuksista, esitellään toimijoita ja voit saada oman viestisi levitettyä laajalle alueelle.
- www.esvesienhoito.fi
- Jos sinulla on uutiskirjeeseen juttuideoita tai kehittämisideoita niin ole yhteydessä: heidi.valta@elinvoimakeskus.fi tai p.0295 024 032

Kiitos!

Kuva: Mervi Ukkonen